

bjærgeløn til personer, der på grund af deres forhold under bjærgningen ikke fortjener nogen påskønnelse, således f. eks. til en sømand, der på grund af beruselse har været ude af stand til at udføre sit arbejde, eller til en mand, der har nægtet at adlyde ordrer under bjærgningsaktionen. Det norske lovudkast indeholder i overensstemmelse hermed en bestemmelse om, at lovens fordelingsregler kan fraviges, når helt specielle grunde taler derfor. Denne regel er således affattet, at der også vil være mulighed for at fravige lovens normale fordelingsforhold mellem reder, skibsfører og mandskab.

De svenske, finske og danske komiteer har ikke ment at kunne gå så vidt, men har indskrænket sig til i § 229, stk. 2, (finsk udkast § 209, stk. 2), at foreslå en regel om adgang til at yde særskilt godtgørelse i tilfælde, hvor nogen under bjærgningen har gjort en særlig fortjenstfuld indsats eller udsat sig for en ganske særlig fare. Der tænkes herved f. eks. på det tilfælde, at en frivillig redningsbådsbesætning under farefulde omstændigheder har undsat et nødstedt skib, eller på den sømand, der under livsfare er svømmet over til det nødstedte skib med en line. Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at der må foreligge ganske særlige omstændigheder for at sådan ekstra godtgørelse skal kunne ydes, og at bestemmelsen i det hele taget kun bør anvendes i undtagelsestilfælde. De beløb, der i givet fald ydes som særskilt godtgørelse, udredes forlods af bjærgelønnen, jfr. § 229, stk. 1, 1. pkt.

Til stk. 3. Den foreslåede regel svarer delvis til den gældende sølovs § 228, stk. 2, sidste pkt., der fastslår, at overenskomst, hvorefter skibsfører eller mandskab skulle nøjes med mindre andel i bjærgelønnen end fastsat i loven, er uden gyldighed, medmindre skibet er særlig udrustet for bjærgning, eller overenskomsten gælder udførelse af et bestemt bjærgningsforetagende. Man har dog søgt at tydeliggøre bestemmelsen ved at fremhæve, at det er en betingelse for reglens anvendelse, at de pågældende er forhyret med et skib, som skal drive bjærgningsvirksomhed, og at skibet er særlig udrustet hertil, eller at overenskomsten, hvis det drejer sig om udførelsen af et bestemt bjærgningsforetagende, er indgået i forbindelse med forhyring. Endvidere

åbnes der ved bestemmelsen i slutningen af stk. 3 adgang til ved overenskomst at aftale en fra § 229, stk. 1, afvigende fordeling af bjærgelønnen, når særlige grunde såsom formålet med skibets anvendelse, eller den måde hvorpå de ombordværende er lønede, taler derfor. Denne bestemmelse tager navnlig sigte på de særlige forhold inden for fiskerierhvervet, hvor aflønningen ofte sker med andel i udbyttet eller på anden fra almindelig forhyring afvigende måde.

Til § 230.

Den gældende sølovs bestemmelser om bjærgeløn indeholder ingen særregler om statsskibe, og der har i dansk praksis ikke været nogen tvivl om, at der kan tilkendes et staten tilhørende skib, der udfører bjærgning, bjærgeløn efter sølovens almindelige regler. Dette synspunkt har også fundet udtryk i lovgivningen om Statens Istjeneste, senest lov nr. 109 af 8. april 1957.

I andre lande har spørgsmålet være om-diskuteret, navnlig for så vidt angår krigsskibes adgang til at opnå bjærgeløn, og spørgsmålet er ikke løst ved Bruxelleskonventionen af 1910, der ifølge art. 14 ikke kommer til anvendelse på krigsskibe eller på staten tilhørende skibe, der udelukkende anvendes i offentligt øjemed. I norsk retspraksis har det indtil for nylig været antaget, at krigsskibe ikke var berettiget til bjærgeløn, men ved en højesteretsdom fra 1958 er denne praksis ændret, idet der ved dommen blev tillagt den norske stat bjærgeløn i anledning af, at to norske marinefartøjer havde medvirket ved bjærgningen af det danske M/S „Astoria“.

Der har under de nordiske forhandlinger været enighed om, at der, når talen er om statsskibe, kan være behov for at fastsætte særlige regler om fordelingen af den del af bjærgelønnen, der ikke tilfalder staten. Dette gør sig navnlig gældende med hensyn til værnepligtigt mandskab på marinefartøjer, idet disse personers normale soldaterlønning ikke egner sig som fordelingsgrundlag i medfør af § 229, stk. 1. I lovudkastets § 230 er det herefter foreslået, at reglerne i § 229 skal finde tilsvarende anvendelse, hvis bjærgningen er udført af et dansk statsskib, der anvendes i statsojemed af ikke-forreningsmæssig art. Det følger heraf, at ikke blot reglen i § 229, stk. 1, om den